

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**SOBRE 'MONGES' PERÒ SENSE
FER UNA RESSENYA LLIBRESCA**

Marta
Pessarrodona

Esriptora i traductora

AL PEU DEL CANÓ

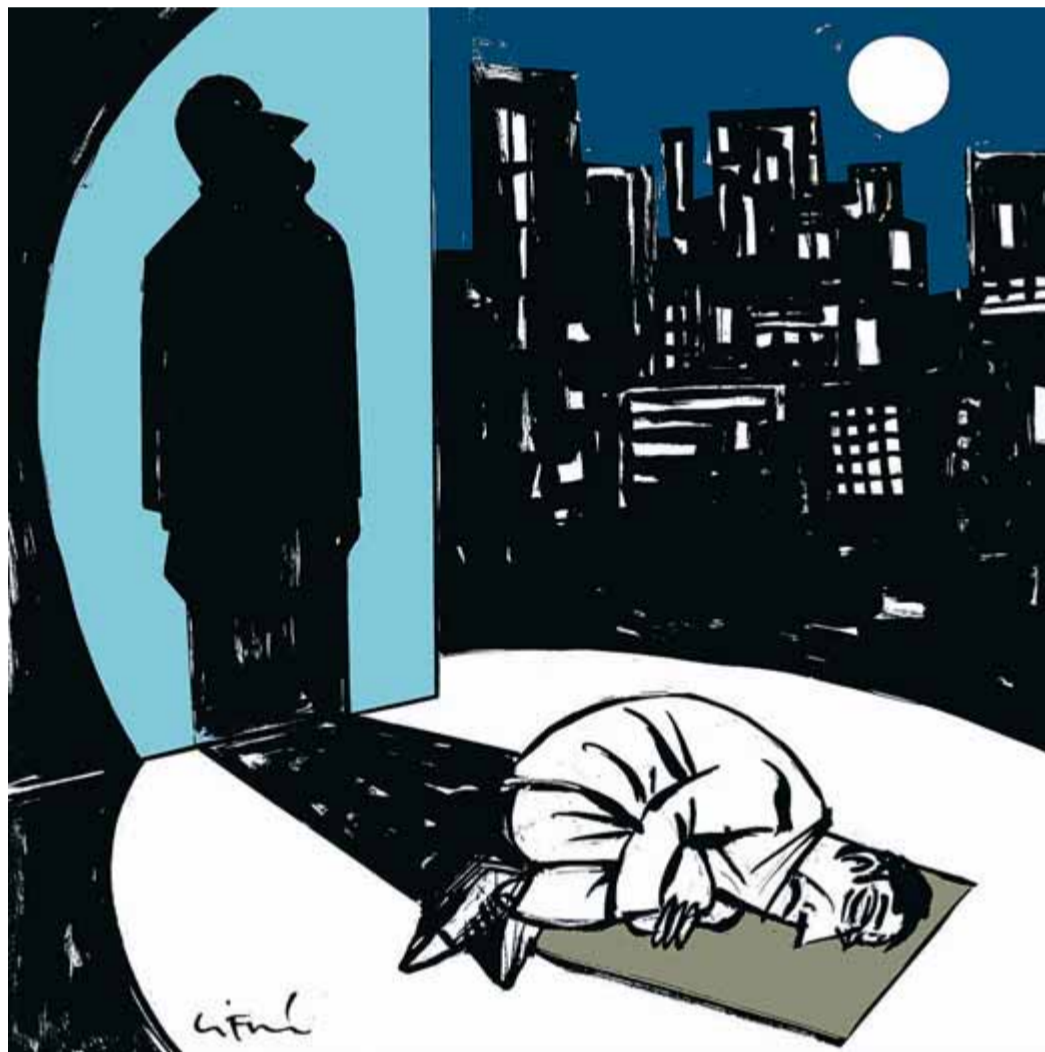
La pilota atòmica

Persones

Fa pocs dies vaig participar en la presentació del llibre *Monges* (títol eloqüent, certament), de Laia de Ahumada (Fragmenta Editorial), en un indret barceloní on sempre m'agrada de participar, "la Cultura", que sé que en deien a l'època, i que vol dir la Biblioteca i Espai Francesca Bonnemaison, una donassa indubtable. Tan donassa, na Francesca, que espero que no caigui en mans suposadament televisivonovel·listiques i nostrades i ens la desmuntin. Si des de la caixa sàvia (ui, molt, de sàvia!) catalana hem aconseguit canviar l'orientació sexual, que es diu, d'una altra donassa, la periodista Irene Polo, ¿qui no ens garanteix que puguem veure la senyora Bonnemaison, padrina del senyor Cambó, com una *flapper* dels anys vint del segle passat? El que tenim assegurat, en qualsevol cas, és que criticarem l'esmentat polític dretà que, de tota manera, ja durant el franquisme, va subvencionar revistes de l'exili català i va propiciar que Joan Coromines (genuflexió), un savi exiliat, acabés el seu diccionari etimològic, si no ho tinc mal entès.

TORNANT, PERÒ, A 'MONGES', i sense cap intenció de convertir aquest comentari en una ressenya llibresca, he de dir que una vegada més em va trair la meva tímidesa, que la tinc des del bressol, encara que no tan patològica com la de Mercè Rodoreda. La tímidesa em va impedir, un cop acabat l'acte multitudinari, de parlar amb les protagonistes del llibre, vint monges, moltes de les quals hi eren presents. M'hauria agradat dir-los que les admiro, com admiro dues de les meves amigues més agnòstiques, que són, a la vegada, les persones més caritatives entre el meu cercle d'amistats. I els hauria dit amb molta consciència que pertanyo a la generació atea o agnòstica del 68 (sé que hi ha diferències entre l'ateisme i l'agnosticisme, no es creguin, però, excepcionalment, vull simplificar). Admiro que una d'elles dormi al carrer amb cartons per compenetrar-se més amb els sensesostre que malda per ajudar; i les que fa anys que treballen amb els malalts de sida sense recursos; i, senzillament, les qui són capaces de la solitud total, de la gran música que és el silenci. Les admiro totes, perquè cadascuna d'elles parla de dues coses que valoro: amor i felicitat, per més que en el meu codi siguin conceptes vitals que, ben segur, difereixen dels seus.

TAMBÉ, SENSE GANES DE FER ara una crònica social, dues de les protagonistes sí que van fer allò de què jo no havia estat capaç, i se'm van apropar per dir-me que m'agraïen que les hagués tractat amb normalitat. És a dir, com a persones, *tout court*. Va ser un intercanvi breu. La vida de societat no dóna per més, però confesso que em va impressionar, perquè hi vaig veure el pòsit iconoclasta que la meua generació ha transmès a generacions successives, i que, francament, lamento i que sé que elles deuen haver patit. També, sense desig de fer una autocrònica del que vaig dir aquell vespre bonnemaisonià, no vaig poder-me estar d'expressar el molt que penso que també el catolicisme nostrat i peninsular va ser una víctima del franquisme, sota la capa d'extrema protecció. Sense desig de justificació personal, feia molt mal al moment veure el dictador sota pal·li, per no parlar d'aquelles misses massives al centre del

GUILLEM CIFRÉ

“La tímidesa em va impedir, un cop acabat l'acte multitudinari, de parlar amb les protagonistes del llibre, vint monges, moltes de les quals hi eren presents. M'hauria agradat dir-los que les admiro”

Cap i Casal de Catalunya, mentre afusellaven indiscriminadament al Camp de la Bóta pel gran pecat del republicanisme. Sempre sense oblidar la innocència de les víctimes del silenci de les campanes del 1936. Els uns i els altres eren persones, una cosa que van oblidar tant els uns com els altres. A favor dels iconoclastes, dels silenciadors de campanes, al meu entendre, hi ha que van seguir una foguerada, mentre que els segons, els de la negra venjança franquista, són dignes de blasme per la seva fredor, per la seva incapacitat d'una cosa tan cristiana com és la caritat, mot intercanviable amb amor. Tot amb tot, que ningú cregui que renego del meu passat. Precisament, felicito l'editor de *Monges* per haver aconseguit

treure el tema religiós del clos estrictament dels llibres de religió. En retrospectiva, no lamento la meua educació cristiana. Lamento que fos tan incompleta, tan franquista, diguem, que em va caldre *tocar* els anglicans anglosaxons per sentir una veritable passió per la Bíblia, aquella gran història de la literatura, segons Borges. Admiro les persones que hi ha rere aquestes vint monges del llibre, mentre critico, i amb força, la jerarquia eclesiàstica que, públicament i ara mateix, presumeix del seu Rolex (ben distint del meu Rolex de pocs dòlars comprat al mercat negre de Nova York). Recordo, però, que una jove i brillant Susan Sontag va ser professora de religió a Columbia University de Manhattan, mentre nosaltres anàvem contra la interpretació de la nostra educació cristiana. No sabíem, si més no jo, que darrere d'ella, com darrere d'aquestes vint monges, hi havia una persona.

FIDEL, PERÒ, A LA MEUA GENERACIÓ, diré que el primer que se m'acut és justificar-me amb un exemple d'un gran laïcisme. Em refereixo a aquella meravellosa peça teatral d'Arnold Wesker, *Tot amb patates*, en què, quan el fill critica la mare encara comunista, quan ell ha vist les malvestats ídem per haver estat un brigadista a la Guerra Civil Espanyola, la mare li diu que no perquè un electricista graponer li col·loqui un mal endoll ella deixa de creure en l'electricitat. I, amb tot respecte, qui diu endoll, diu persones.

J.J. Navarro
Arisa

Periodista

Algú em dirà potser que sóc presoner del temps de la Guerra Freda, que va coincidir amb els meus anys de formació. De fet, és impossible no sentir un calfred retrospectiu en pensar en tots els anys que el nostre planeta ha estat a unes hores de la destrucció total i deliberada. Aquest calfred el desfermen troballes fetes a la xarxa, com ara la història del que s'anomena *la pilota de futbol* (*the football*), una maleta petita però pesant que sempre porta un oficial militar que forma part del seguici més proper del president nord-americà. *La pilota* conté una sèrie d'opcions d'atac nuclear i de combinacions per fer servir les armes de l'arsenal atòmic. Només el president pot activar-les, mitjançant una identificació a través de codis numèrics que el mandatari porta sempre a sobre, escrits en una targeta que és intransferible, però que es pot perdre, com ho prova el fet que un antic president (Jimmy Carter) l'oblidés a la butxaca d'un vestit abans d'enviar-lo a la bugaderia. La saviesa enciclopèdica il·limitada de la xarxa explica també les obres de ficció i les pel·lícules on ha sortit *la pilota atòmica*, que en realitat mai no ha estat ni tan sols a prop de ser utilitzada. Sembla que ara vivim temps en què l'espectre de l'apocalipsi nuclear és més remot; però, tot i així, fa por pensar que el destí de la humanitat ha depès sovint d'uns artefactes tan trivials com una maleteta i una targeta amb codis numèrics. Mentre el món estava a punt de perdre el seny, *la pilota atòmica* era el codi que donava pas als genets de l'Apocalipsi.

j.j.navarro.arisa@hotmail.es